

Skromnost ali preračunljivost

Moje (naivno) mnenje, da je nenavajanje svojih preteklih objav v novem članku del navad slovenskih piscev, ki je povezano z njihovo pretirano skromnostjo, se je ob vstopu v četrto leto sodelovanja pri urednikovanju *Glasnika Slovenskega etnološkega društva* povsem spremenilo. Iz izkušenj v tem obdobju nenavajanje lastnih člankov vse bolj dojemam kot preračunljivost avtorjev in del njihove špekulacije. Naj ponazorim. Dogodilo se je, da je avtor skoraj sočasno oddal skoraj enak članek v *Glasnik* in tujo revijo. Dogodilo se je, da je avtor članek s podobno vsebino z nekajdnevnim zamikom poslal še v drugo slovensko revijo. Med oddajo besedila in natisom članka zaradi recenzentskega postopka in uredniškega dela preteče kar nekaj časa, zato uredniki ne vemo, ali ista vsebina morda ni tudi drugje v postopku objave. In ker smo sodelujoči z etičnimi načeli uredniškega dela in recenziranja zavezani k nerazkrivanju informacij o vsebini članka, zaupamo, da tudi avtorji ravnajo po etičnih načelih, ki veljajo pri objavljanju prispevkov. Pa ni vedno tako. V obeh zgoraj navedenih primerih smo uredniki to ugotovili šele, ko sta bili reviji že v tisku oziroma natisnjeni. In dogodilo se je, da sem kot urednica prejela besedilo, ki je bilo povsem enako kot že objavljeno poglavje v strokovni monografiji. Povsod so avtorji pozabili, da etika objavljanja znanstvenih člankov narekuje, naj enakega ne objavijo dvakrat oziroma naj se navzkrižno sklicujejo na svoja silno podobna dela. Pa se v njihovi (lažni) skromnosti niso. Celo več, vsi so želeli, da se njihovi prispevki objavijo kot izvirni znanstveni članki.

S takimi dejanji avtorji najprej škodujejo sebi – če ne drugače, vsaj s tem, da ne opozorijo na svoja nova izvirna spoznanja v hkrati objavljenem članku – a tudi revijam, v katerih objavljajo. Le v primeru, ko gre za podvajanje »enakih novih spoznanj«, postane razumljivo, da jim sklicevanje na svoje »dvojnike« ni v interesu. Res je, da lastni citati v slovenskem merjenju znanstvene odličnosti ne štejejo in ne prinašajo dodatnih točk. So pa izjemno pomembni, ker tako opozarjamo na svoj prispevek in na revijo, kjer smo že objavili svoja spoznanja. In ker se (kvantitativna) ocena revije, t. i. *rating*, določa glede na citate v zadnjih treh letih – čeprav je tako ocenjevanje sporno predvsem za humanistiko, kjer so spoznanja lahko aktualna in pomembna bistveno dlje – bi bilo dobrodošlo, da avtorji na svoje predhodne (ali istočasne) sorodne članke opozorijo v svojih novih razpravah. Pa ne, saj jih zanima zgolj lastna produkcija člankov in nabiranje novih točk znanstvene odličnosti s *člankopisjem*. Navsezadnje je pomembno le to, da napišemo dober članek, ki prinaša res nekaj novega, da se bodo lahko drugi (in se bomo tudi sami) v prihodnosti nanj še sklicevali.

A za pisanje dobrega članka pisec potrebuje čas, pred tem pa še več časa za temeljito raziskovanje. V primežu sodobnih teženj raziskovanja ni ne enega ne drugega v preobilju. Zato se mi ob prejemu prispevka, ki je kljub jasnim in dostopnim navodilom pripravljen čisto po svoje ali celo pomanjkljivo, občasno zazdi, da je urednikovanje brezplačen servis za tehnično urejanje prispevkov »pomembnih« in prezaposlenih avtorjev. Veličina pisca se kaže v pronicljivosti misli, poleg tega pa tudi v spoštovanju dela drugih, ki sodelujejo v procesu objave. In vse to ni povezano ne z nazivi ne s točkami in niti s položajem avtorja, ampak s človečnostjo slehernika.

V uredništvu z veseljem ugotavljamo, da nam je s skupnimi močmi izid številke uspelo premakniti v dni brsteče narave. Mislimo prihodnost (tako bo naslov tematskega sklopa v jesenski številki) in se poslavljamo z obljubo, da bo tudi naslednja številka med vami nekoliko prej kot navadno.

Rebeka Kunej,
glavna urednica